

Asia: VN/1972/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

-

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

Kuvataidekoulujen liitto pitää koulutuspoliittisen selonteon visiota tavoitteellisena. Vision tulevaisuuden tilannekuva tuo esiin keskeisiä yhteiskunnassa tunnistettavia muutostekijöitä, jotka vaikuttavat myös taide- ja kulttuurikasvatuksessa.

Taide- ja kulttuurikasvatus, taide- ja taitoaineiden opetus ja taiteen perusopetus tukevat laajasti visioissa mainittujen tavoitteiden toteutumista jo nyt.

Selonteon visiossa mainitaan tärkeinä kansalaistaitoina tulevaisuuden työelämässä sekä laajemmin yhteiskunnan toiminnassa kyky innovaatioihin, luovuus, kokonaisuuksien hallinta, viestintä- ja vuorovaikutusmahdollisuudet, oman osaamisen johtaminen sekä osallisuus ja vaikuttaminen. Kun tiedetään, että taiteen perusopetuksen tavoitteet ja opetuksen sisällöt tukevat vahvasti näitä osaamisalueita, koulutuspoliittisen selonteon visiossa olisi hyvä tuoda selkeästi esiin yhtenä vision osa-alueena: Taide- ja kulttuurikasvatus on korkealla tasolla ja tukee laajasti osaamista ja yhteiskunnan innovaatioita. Vision kohta ”koulutuksella ja tieteellä luodaan myös taloudellista hyvinvointia ja kasvua” olisi hienoa nähdä muodossa ”koulutuksella, tieteellä ja kulttuurilla luodaan myös taloudellista hyvinvointia ja kasvua.

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

-

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

-

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

-

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

-

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

-

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

-

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

-

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

Selonteko painottaa koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuvassa ja keskeisissä muutostekijöissä lasten ja nuorten hyvinvoinnin toteutumista. Tässä taiteen perusopetus on huomioitava yhtenä hyvinvointia edistävänä palveluna, joka toimii yhteistyössä kunnan muun palvelutuotannon, kuten koulujen, varhaiskasvatuksen ja nuorisotoimen kanssa nykyistä vahvemmin. Kuvataidekouluissa tässä on olemassa vahvaa toimintakulttuuria.

Taiteen perusopetus ja siinä kuvataidekoulut ovat vahvasti mukana digitaalisaation ja uusien teknologioiden haltuunotossa ja tältä osin opetus vastaa lasten ja nuorten koulutustarpeisiin. Kestävän kehityksen, ekososiaalisen sivistyksen ja kiertotalouden osa-alueet ovat jo vuosia olleet taiteen perusopetuksen tavoitesisältöjä, joten taidekasvatus näiden osa-alueiden edistäjänä voisi tulla selonteossa myös vahvemmin esiin.

Taiteen perusopetus on oma koulutusmuotonsa, jota käsitellään sellaisena myös koulutuspoliittisessa selonteossa. Kuitenkin selonteon useassa kohdassa, jossa eri koulutusmuodot luetellaan, puuttuu taiteen perusopetus. Esimerkiksi kappaleeseen Koulutusjärjestelmä ja sen ohjaus, lainsäädäntö ja rahoitus tulisi yhdenvertaisesti lisätä, että taiteen perusopetuksen oppilaitosten ylläpitäjinä on kuntia ja yksityisiä toimijoita.

Varsinaisessa (3.8) taiteen perusopetusta käsittelevässä kappaleessa puuttuu niin ikään taiteen ja taidekasvatuksen hyvinvointia edistävä vaikutus. Lisäksi toivomme täydennystä tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

Tavoitteen ”Taide- ja kulttuurikasvatusta- ja opetusta tuetaan” toimenpiteisiin tulisi lisätä ”varmistetaan rahoituksen ennakoitavuus ja edistetään taiteen perusopetuksen koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista”. Lisäksi toimenpiteisiin tulisi lisätä ”vetovoimaisten oppimisympäristöjen tukeminen”.

Taideopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Taiteen perusopetuksen saavutettavuutta tulee vahvistaa. Kuvataidekoulujen liitto näkee, että taiteen perusopetuksen alueellisen saavutettavuuden ja taiteenlajien yhdenvertaisuuden vahvistaminen tukevat laaja-alaisesti lasten ja nuorten sekä myös aikuisten kulttuurikasvatusta ja siten myös koulutuspoliittisen vision toteutumista. Tavoitteiden saavuttamiseksi myös oppivelvollisuuteen kuuluvaa taito- ja taideaineiden osuutta peruskouluissa tulisi kasvattaa.

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa määritellään, että taiteen perusopetuksen tehtävä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Tämä tulee myös tulevaisuudessa turvata, ja sen lisäksi tukea taiteen perusopetuksen oppilaitosten toiminnan laaja-alaisen palvelutarjonnan kehittämistä koulutuksen ja harrastamisen kentällä.

Kuvataidekoulujen liitto kiittää selonteon tahtotilasta nähdä vahvasti taide- ja kulttuurikasvatus, taide- ja taitoaineiden opetus ja taiteen perusopetus osana koulutuspoliittisen vision toteutumista.

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

-

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

-

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

-

Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat

-

Kivioja Johanna
Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto - Kuvataidekoulujen liiton
hallitus, pj Johanna Kivioja